

UDC (УДК) 342.951:35.078.3
JEL Classification: K 10; K 23

Гурковський Мар'ян Петрович,

кандидат юридичних наук, доцент,
проректор
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: pr_kzmz@lvduvs.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-4275-8576

Сидор Маркіян Ярославович,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: sudormarick@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-5615-7766

ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО РЕЖИМУ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ МВС УКРАЇНИ

Анотація. Здійснено теоретико-правове дослідження принципів процесуального режиму державного нагляду (контролю) у сфері діяльності МВС України у контексті адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу. Проаналізовано підходи до визначення загальнопроцесуальних принципів нагляду (контролю) та спеціалізованих принципів нагляду (контролю) в діяльності органів МВС України і їх реалізації у практичній діяльності. Визначено, що формування спеціалізованих принципів державного нагляду (контролю) залежить від закономірностей, які впливають на систему державного нагляду (контролю), їх зміст є відображенням соціально-економічної та політичної ситуацій в країні. На кожному етапі адміністративної реформи принципи державного нагляду (контролю) вбирають найбільш важливі прогресивні ідеї, необхідні для реформування системи державного нагляду (контролю) з метою її вдосконалення та підвищення ефективності контрольно-наглядової діяльності.

Ключові поняття: принцип права, принципи процесуального права, державний нагляд, державний контроль.

Hurkovskiy Marian,

PhD (Law), Associate Professor,
Vice-rector,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: pr_kzmz@lvduvs.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-4275-8576

Sydor Markiiian,

PhD (Law),
Associate Professor of the Department
of Administrative Law Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: sudormarick@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-5615-7766

PRINCIPLES OF THE PROCEDURAL REGIME OF STATE SUPERVISION (CONTROL) IN THE FIELD OF ACTIVITY OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE

Abstract. The article deals with the theoretical and legal study of the principles of the procedural regime of state supervision (control) in the field of activity of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the context of

adaptation of the national legislation to the requirements of the European Union. The analysis of approaches to definition of the general procedural principles of supervision (control) and specialized principles of supervision (control) in the activity of bodies of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and their implementation in practical activity is carried out. Supervision (control), their content is a reflection of the socio-economic and political situation in the country. At each stage of administrative reform, the principles of state supervision (control) absorb the most important progressive ideas needed to reform the system of state supervision (control). It is proved that the administrative and procedural regulation of state supervision (control) in the field of activity of the bodies of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, its current state are characterized by certain negative features that require improvement. The legislation on state supervision (control) consists of a large number of contradictory normative and legal acts and other legal documents, the rules of which include issues that give rise to legal conflicts in the legal field. The imperfection of the current system of principles of state supervision (control), on which the entire system of state supervision (control) is built and operates, does not allow forming an optimal model of the relationship between controlling and controlled entities. The practical implementation of the means of control and supervision is due to the presence of a wide set of discretionary powers of officials of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine; as a result, the rights of controlled entities are violated.

Key concepts: principle of law, principles of procedural law, state supervision, state control.

DOI 10.32518/2617-4162-2020-3-77-83

Вступ

Підвищення ефективності та результативності контрольно-наглядової діяльності досі є одним із основних напрямів державної політики в Україні. Під час реалізації повноважень органи МВС України використовують широкий комплекс правових засобів державного нагляду (контролю), спрямованих на регулювання контрольно-наглядових правовідносин, що виникають у сфері виконавчо-розпорядчої діяльності. Підвищення ефективності застосовуваних засобів залишається об'єктом постійної уваги в адміністративно-правових дослідженнях. Зазначимо, що сьогодні доволі широко вивчені проблеми видової класифікації, систематизації, змісту і структури окремих методів адміністративного впливу, проте логічний розвиток наявних досліджень вимагає розгляду процесуальної форми реалізації засобів державного нагляду (контролю), що застосовуються органами МВС України.

Важливе значення для розробки проблеми мали також праці таких учених-правознавців: В. Авер'янова, О. Андрійко, В. Бевзенка, А. Берлача, Ю. Битяка, І. Бородіна, П. Діхтієвського, І. Гриценка, Є. Додіна, Р. Калюжного, Л. Кисіль, А. Козловського, М. Козюбри, Т. Коломоєць, В. Колпакова, О. Кузьменко, В. Курила, Є. Курінного, Р. Мельника, В. Настюка, Н. Оніщенко, О. Остапенка, В. Рубаника, А. Селіванова, В. Цветкова, Ю. Шемчушенка та інших.

Метою статті є дослідження принципів процесуального режиму державного нагляду (контролю) у сфері діяльності МВС України.

1. Загальнопроцесуальні принципи нагляду (контролю) у сфері діяльності органів МВС України

Процесуальну форму державного нагляду (контролю) в сфері внутрішніх справ (визна-

чено Положенням про МВС України [1]), розуміють як характеристику контрольного процесу, за допомогою якого реалізується контрольно-наглядова діяльність посадових осіб МВС України, забезпечується досягнення законного та справедливого результату, захист прав, свобод, законних інтересів учасників контрольно-наглядових правовідносин, встановлюються гарантії реалізації таких прав і свобод; забезпечується законність і правопорядок у суспільстві та державі.

Процесуальна контрольно-наглядова діяльність органів МВС України – це регламентована процесуальними нормами законодавства про державний нагляд (контроль) система процесуальних дій і процедур, що послідовно змінюються та здійснюються в певному порядку, реалізуються посадовими особами системи МВС України, з метою реалізації контрольно-наглядової функції в межах установленної компетенції за допомогою комплексу заходів: адміністративно-попереджувальних, адміністративно-правового обмеження, примусу.

Характеристику принципів контрольно-наглядової діяльності органів МВС України необхідно розпочати з визначення процесуального режиму, під яким слід розуміти встановлений процесуально-процедурним законодавством порядок регулювання матеріально-правових відносин, що здійснюється за допомогою комплексу процесуально-правових засобів і дозволяє, з урахуванням стимулів і обмежень, формувати необхідний ступінь сприятливості для реалізації суб'єктами своїх інтересів. Це сукупність вимог, що забезпечують рух усього процесу.

Контрольно-процесуальний режим, який виражає сукупність вимог, забезпечує ство-

рення найбільш ефективною та доцільною, сприятливою обстановки контрольного процесу з метою надання можливості суб'єктам контрольного процесу реалізовувати права і обов'язки для досягнення мети контрольно-наглядової діяльності та вирішення необхідних завдань. До контрольно-процесуального режиму входять елементи – принципи, способи, гарантії контрольно-наглядової процесуальної діяльності, кожен із яких узагальнює сукупність характеристик окремих ланок контрольно-наглядової діяльності. Реалізація зазначених елементів визначає сутність контрольно-процесуального режиму.

Основоположним елементом контрольно-процесуального режиму є принципи або основні правові ідеї, норми загального керівного характеру, що передбачають наявність системи гарантій прав осіб, які беруть участь у справі, та виконання завдань процесуального права.

Принципи процесуального режиму – це чинники спонукального характеру, своєрідні розпорядчі вимоги діяти у визначеному напрямі та певним чином. Як загальнообов'язкові вимоги, принципи містять основоположні ідеї та положення, що лежать в основі функціонування системи державного нагляду (контролю), становлять її ідеологічну основу.

Є. Когутич зазначає, що принципи контролю – це керівні засади, основоположні ідеї, в яких відображені доктринальні та концептуальні досягнення суспільства, які є фундаментом та орієнтиром для здійснення контрольної діяльності з боку компетентних суб'єктів, що характеризуються універсальністю й імперативністю [2, с. 100].

Для посадових осіб органів державного контролю принципи – це правові орієнтири, спрямовані на формування правового мислення і правової культури. На нашу думку, систему принципів контрольно-процесуальної діяльності утворюють: конституційні принципи; загальнопроцесуальні принципи; спеціалізовані принципи.

Конституційні принципи контрольно-наглядової діяльності, закріплені в Конституції України, посідають важливе місце в системі ідеологічних засад державного нагляду (контролю). Вони виконують функцію джерела, на якому ґрунтуються всі інші принципи державного нагляду (контролю).

Такі основні конституційні принципи, як законності, пропорційності, незалежності та стабільності, гласності, рівноправності, добровільності, доволі повно та докладно розкрито в роботах учених-конституціоналістів. Тому доцільно приділити увагу розгляду загальнопроцесуальних і спеціалізованих принципів.

За основу загальнопроцесуальних принципів візьмемо такі: істинність результату розгляду контрольної справи, професіоналізм, науковість, контрольно-процесуальної економії. У них сформульовані якісні особливості та загальна спрямованість контрольно-наглядової діяльності.

Принцип істинності результату державного нагляду (контролю) або об'єктивності. Він нерозривно пов'язаний і ґрунтується на конституційному принципі презумпції невинуватості. Він орієнтує посадових осіб контрольно-наглядових органів на достовірний збір інформації про діяльність підконтрольних суб'єктів, щоби результати і висновки контрольно-наглядової діяльності були обґрунтованими, відповідали об'єктивній дійсності та відображали реальне становище підконтрольного суб'єкта.

Ужиття контрольно-наглядових заходів повинно охоплювати упереджене ставлення до підконтрольного суб'єкта та ґрунтуватися винятково у межах правового поля. Встановлення істини необхідно здійснювати за допомогою контрольно-процесуальних дій і процедур, що дозволяють отримати незаперечні докази наявності (відсутності) в діях підконтрольного суб'єкта порушень обов'язкових вимог. Виявом цього принципу слід вважати сумнівність суб'єктів контрольно-наглядової діяльності, яка має значення, оскільки відступ від сумнівності відображається в необґрунтованому та несправедливому рішенні.

Найбільш значущим є принцип професіоналізму: контролюючий суб'єкт як провідний суб'єкт у контрольному процесі для успішного виконання завдань повинен мати відповідну кваліфікацію, володіти професійними навичками та практичним досвідом роботи. Рівень професіоналізму контролюючого суб'єкта повинен бути вище рівня підконтрольного, що зумовлює якість контрольно-наглядової діяльності, її ефективність, престиж посадової особи контрольно-наглядового органу. Високий професіоналізм контролюючого суб'єкта необхідно постійно підтримувати. Контролюючий суб'єкт повинен підвищувати рівень кваліфікації за допомогою додаткової професійної освіти та інших заходів (стажування, курси перепідготовки, семінари).

Важливим для забезпечення можливості підвищення рівня кваліфікації контролюючими суб'єктами є наявність загальнодоступного блоку інформації (різних бібліотек) в електронних ресурсах. Про важливість, необхідність і підтримку у дотриманні цього принципу зазначено у Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) [3].

Принцип науковості передбачає необхідність наукової обґрунтованості здійснення контрольно-наглядової діяльності та шляхів її вдосконалення. Для цього потрібно узагальнення значного обсягу даних про результати контрольно-наглядової діяльності, їх подальший науковий аналіз.

У щорічних доповідях про здійснення державного нагляду (контролю), підготовлених МВС України, фахівці і науковці розкривають основні напрями реформування системи державного нагляду (контролю), розвитку нормативно-правового регулювання контрольно-наглядової діяльності, підводять підсумки контрольно-наглядової діяльності, розглядають фінансове та кадрове забезпечення, результативність і ефективність контрольно-наглядової діяльності, роблять висновки та пропозиції [4].

Це дає змогу оцінити стан системи державного нагляду (контролю), виявити недоліки та позитиви її функціонування, з урахуванням досягнень науки внести корективи в подальше здійснення контрольно-наглядової діяльності та запропонувати шляхи розвитку системи державного нагляду (контролю), відтак поліпшити контрольно-наглядову діяльність і підвищити її ефективність. Щоби забезпечити надійність контрольного процесу та впевненість у правильності результатів, необхідне теоретичне наукове обґрунтування реалізації контрольно-наглядової діяльності.

2. Спеціалізовані принципи нагляду (контролю) в діяльності органів МВС України

Важливу роль виконує принцип контрольно-процесуальної економії. Його суть зводиться до того, щоб орієнтувати посадових осіб контрольно-наглядових органів на виконання обов'язків оперативно, без допущення тяганини, і щоб вона здійснювалася з меншими затратами сил і часу учасників контрольного процесу. Рациональне використання процесуальних засобів контрольно-наглядової діяльності забезпечує оптимізацію контрольного процесу, дозволяє пришвидшити та спростити процедури контрольно-наглядової діяльності. Дотримання принципу контрольно-процесуальної економії уможливує шлях від формалізму та бюрократизму, дає змогу зменшити витрати на проведення контрольно-наглядових заходів, здешевити контрольно-наглядове провадження, зберегти час учасників контрольного процесу, полегшити працю контролерів.

У визначенні спеціалізованих принципів контрольно-процесуальної діяльності у наукових дослідженнях до 2010 року вчені обмежуються розглядом принципу невідворотності юридичної відповідальності, принципу зво-

ротної дії закону і заборони повороту до гіршого, принципу тягаря доведення [5]. Такий перелік принципів треба доповнити принципами, закріпленими в Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Ст. 3 цього Закону містить десять принципів захисту прав підконтрольних суб'єктів при здійсненні державного нагляду (контролю) [6]. Теоретична класифікація досліджуваного явища має важливе наукове та практичне значення для встановлення сутнісних ознак, оскільки виділення підвидів і груп складного явища сприяє встановленню логічних взаємозв'язків між різними елементами предмета дослідження [7, с. 106].

Повідомний порядок початку здійснення окремих видів підприємницької діяльності як принцип не закріплює базових ідей державного контролю, тому навряд чи можна говорити про нього як про принцип. Повідомний порядок – це форма врегулювання початку здійснення деяких видів підприємницької діяльності, що дозволяє спростити процедуру ведення бізнесу. Судова практика свідчить про те, що цей принцип не реалізується як принцип захисту прав підконтрольних суб'єктів. Є поодинокі випадки перешкоджання з боку посадових осіб органів державного нагляду (контролю) у його реалізації. Своєю чергою, введення спрощеної моделі стало причиною зловживань з боку підконтрольних суб'єктів, які порушують установлений порядок подання повідомлень.

Реалізація ще одного принципу – презумпції сумлінності фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб – свідчить про порушення контролюючими та підконтрольними суб'єктами. Є приклади необґрунтованого винесення на адресу підконтрольних суб'єктів приписів про усунення порушень обов'язкових вимог і необґрунтованого ініціювання позапланових перевірок.

З іншого боку, трапляються випадки недобросовісної поведінки підконтрольних суб'єктів, які не забезпечують доступ контролерам для проведення позапланової виїзної перевірки, не забезпечують присутність представників, ухиляючись від перевірки, не надають документи.

Принцип відкритості та доступності реалізується з порушенням прав піднаглядних суб'єктів. Не виконується вимога щодо завчасного направлення повідомлення особи, що перевіряється, про майбутні контрольно-наглядові заходи, перевірки проводяться за відсутності розпорядження, необхідного для проведення, підконтрольні суб'єкти вводяться в оману щодо результатів проведеної перевірки.

Ще один принцип передбачає проведення контрольно-наглядових заходів відповідно до повноважень, наявність яких охоплює ще й підстави для реалізації. Порушення цього принципу виражається в проведенні перевірок за відсутності правових підстав, що спричиняє відсутність повноважень на винесення припису. Посадовими особами контрольно-наглядових органів порушується заборона на проведення перевірок за однаковими підставами декількома контрольно-наглядовими органами одного підконтрольного суб'єкта. В результаті суди визнають недійсними наказ контрольно-наглядового органу про проведення перевірки, результати перевірок і приписи, видані за їх результату.

Принцип неприпустимості вимоги про отримання підконтрольними суб'єктами дозволів, висновків та інших документів, що видаються органами державної влади для початку здійснення підприємницької діяльності, за винятком випадків, передбачених законами, фактично накладають заборону на певні ситуації. Порушень вимог зазначеного принципу в судовій практиці практично немає, виявляються лише поодинокі випадки.

Відповідно до принципу відповідальності, посадові особи контрольно-наглядових органів несуть відповідальність за порушення законодавства, що передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Принцип неприпустимості стягування плати за проведення заходів із контролю зумовлений фінансуванням таких заходів за рахунок коштів відповідних бюджетів контрольно-наглядових органів, які проводять перевірки. У судовій практиці часто трапляються випадки, коли контролери допускали пред'явлення вимог до підконтрольних суб'єктів про відшкодування витрат, пов'язаних із проведенням контрольних заходів.

Останній принцип заснований на позиціях конституційного розмежування повноважень між центральними і місцевими органами у відповідних сферах діяльності. Практика його реалізації свідчить про те, що в певних ситуаціях місцеві органи державної влади у здійсненні державного нагляду (контролю) виходять за межі повноважень, однак система порушень такого принципу не формувалася.

Чинна система спеціалізованих принципів державного нагляду (контролю) демонструє, що частина принципів виробила свій потенціал і втратила актуальність. Це зумовлено тим, що необхідний ідеальний образ правової дійсності закріплений принципом, тобто принцип ефективно реалізував себе, скорегувавши проблемну ситуацію.

Реалізація принципу неприпустимості вимоги про отримання підконтрольними суб'єктами дозволів, висновків та інших документів, що видаються органами державної влади для початку здійснення підприємницької діяльності, дозволила сформувати позитивну стабільну практику, коли контролери отримують необхідні відомості з відомчих ресурсів, не привертаючи підконтрольні суб'єкти, не порушуючи їх прав. Не зафіксовано випадків перешкоджання в реалізації повідомного порядку.

Припинилося стягнення плати з підконтрольних суб'єктів за проведення контрольно-наглядових заходів. Порушень зазначених принципів з 2014 року в судовій практиці немає. Позитивна реалізація перелічених принципів на практиці та досягнення необхідних результатів свідчать про те, що зараз немає необхідності їх закріплення як принципів.

Визнаємо, що не всі принципи реалізуються зі стійким позитивним результатом. Здійснення контрольно-наглядової діяльності супроводжується порушенням принципу відкритості та доступності інформації, недотриманням принципу проведення контрольно-наглядових заходів відповідно до повноважень, а також упередженим ставленням до підконтрольних суб'єктів усупереч презумпції сумлінності. Відкритість і доступність державного управління є умовою стабільності розвитку держави та визначається її інституційним потенціалом для забезпечення високої якості функціонування системи публічного управління та залежить від потоків інформації, які в межах неї функціонують і надходять ззовні [8, с. 44].

Перелічені принципи поки не призвели до позитивних результатів, відповідно, не втратили актуальності, що вказує на необхідність їх зміцнення. Тільки відсутність прикладів порушень зазначених принципів у правозастосовній діяльності в майбутньому дозволить говорити про те, що принципи реалізовано, обрану мету досягнуто. Порушення таких принципів тягне відповідальність для контролюючих суб'єктів, і прикладів судової практики є достатньо.

Незважаючи на те, що принципи спрямовані на захист прав підконтрольних суб'єктів, обов'язок виконання вимог, закріплених принципами, стосується підконтрольних, які також допускають невиконання окреслених принципів. Велика частина порушень пов'язана з недобросовісною поведінкою підконтрольних суб'єктів, які, скажімо, перешкоджають діяльності посадових осіб органів державного нагляду (контролю) під час здійснення діяльності. Необхідно вдосконалювати відповідальність

підконтрольних суб'єктів шляхом посилення відповідальності.

З огляду на те, що формування спеціалізованих принципів державного нагляду (контролю) залежить від закономірностей, що впливають на систему державного нагляду (контролю), їх зміст є відображенням соціально-економічної та політичної ситуацій в країні. Тому на кожному етапі адміністративної реформи принципи державного нагляду (контролю) вибирають найбільш важливі прогресивні ідеї, необхідні для реформування системи державного нагляду (контролю) з метою її вдосконалення.

Формування нових актуальних принципів державного нагляду (контролю) зумовлено подальшим реформуванням контрольно-наглядової діяльності в форматі Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю), Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року та пункту 37 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [9; 10].

Перелічені документи закріпили ідеальний образ системи державного нагляду (контролю) та кардинально змінили вектор її розвитку,

визначили нові пріоритетні напрями, метою яких є побудова нової ефективної моделі державного нагляду (контролю).

Висновки

Адміністративно-процесуальне регулювання державного нагляду (контролю) в сфері діяльності органів МВС України, його сучасний стан характеризуються певними негативними рисами і вимагають удосконалення. По-перше, законодавство про державний нагляд (контроль) охоплює чималий обсяг суперечливих нормативно-правових актів та інших правових документів, норми яких не включають у правове поле низку питань. Це спричиняє юридичні колізії і ускладнює їх практичне застосування. По-друге, недосконалість чинної системи принципів державного нагляду (контролю), на яких ґрунтується і функціонує вся система державного нагляду (контролю), не дає змоги сформувати оптимальну модель взаємовідносин між контролюючими та підконтрольними суб'єктами. По-третє, практична реалізація засобів контрольно-наглядової діяльності зумовлена наявністю широкого комплексу дискреційних повноважень у посадових осіб органів МВС України, внаслідок чого порушується структура контрольного процесу, відтак – права підконтрольних суб'єктів.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>
2. Когутич Є. Принципи як складовий елемент контролю за діяльністю приватних виконавців в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 1. С. 95–101.
3. Про схвалення Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2017 р. № 1020-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1020-2017-%D0%BF#Text>
4. Проведення заходів державного нагляду (контролю). *Офіційний сайт МВС України*. 20.06.2020 р. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/751_Provedennya_zahodiv_derzhavnogo_naglyadu_kontrolyu.htm
5. Орехова І. С. Принципи державного контролю господарської діяльності. *Форум права*. 2009. № 2. С. 309–315.
6. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
8. Єсімов С. С., Бондаренко В. А. Транспарентність як принцип діяльності органів публічного управління в умовах використання інформаційних технологій. *Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал*. 2018. Вип. 1. С. 42–49.
9. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722|2019>
10. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#Text>

References

1. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.10.2015 r. № 878 [On approval of the Regulation on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 878 of October 28, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> [in Ukr.].
2. Kohutych, Ye. (2019). Pryntsypy yak skladovyi element kontroliu za diialnistiu pryvatnykh vykonavtsiv v Ukraini [Principles as a component of control over the activities of private performers in Ukraine]. *Pidpryiemnytstvo, hospodarstvo i pravo (Entrepreneurship, economy and law)*, 1, 95–101 [in Ukr.].
3. Pro skhvalennia Stratehii reformuvannia systemy derzhavnoho nahliadu (kontroliu): Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18.12.2017 r. № 1020-r [On approval of the Strategy for reforming the system of state supervision (control): Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1020-r of December 18, 2017]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1020-2017-r%D0%BF#Text> [in Ukr.].
4. Provedennia zakhodiv derzhavnoho nahliadu (kontroliu) [Carrying out measures of state supervision (control)]. *Ofitsiyni sait MVS Ukrainy (Official site of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine)*. June 20, 2020. Retrieved from https://mvs.gov.ua/ua/pages/751_Provedennya_zahodiv_derzhavnoho_naglyadu_kontrolyu.htm [in Ukr.].
5. Orekhova, I. S. (2009). Pryntsypy derzhavnoho kontroliu hospodarskoi diialnosti [Principles of state control of economic activity]. *Forum prava (Forum of Law)*, 2, 309–315 [in Ukr.].
6. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., & Lozynskiy, Yu. R. (2018). Pravove rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti [Legal regulation of law-enforcement activity]. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs [in Ukr.].
7. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 05.04.2007 r. № 877-V [On the basic principles of state (control) in the sphere of economic activity: Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine)*, 2007, 29, St. 389 [in Ukr.].
8. Yesimov, S. S., & Bondarenko, V. A. (2018). Transparentnist yak pryntsyp diialnosti orhaniv publicnoho upravlinnia v umovakh vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii [Transparency as a principle of public government under the conditions of applying information technology]. *Sotsialno-pravovi studii: naukovu-analitychnyi zhurnal (Social and legal studios: scientific-analytical journal)*, 1, 42–49 [in Ukr.].
9. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 30.09.2019 r. № 722/2019 [On the Goals of Sustainable Development of Ukraine for the period up to 2030: Decree of the President of Ukraine No. 722/2019 of September 30, 2019]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722|2019> [in Ukr.].
10. Pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.10.2017 r. № 1106 [On implementation of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1106 of October 25, 2017]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#Text> [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 08.08.2020
прийнята до друку 31.08.2020

The article: is received 08.08.2020
is accepted 31.08.2020